

Відгук

офіційного опонента – доктора наук з фізичного виховання і спорту,
професора Сушко Руслани Олександрівни
на дисертаційну роботу **КУНИЦЬКОЇ АНАСТАСІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ**
на тему «**Організаційно-методичні засади розвитку вейкбордингу в**
Україні», представлену на здобуття ступеня
доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка,
за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт

1. Актуальність теми дослідження.

Сучасні види спорту доцільно вважати рушійною силою прогресу суспільства. Вейкбординг належить до когорти таких видів спорту, які дарують екстремальні захоплюючі враження у приємному поєднанні з водною середою, водночас потребують високого рівня фізичної підготовленості, реалізуючи запити людини на емоції і ефективний фізичний розвиток.

Разом з очевидними перевагами існує наявна потреба наукового обґрунтування сучасних підходів до оптимізації процесів розвитку та популяризації вейкбордингу через відсутність системної роботи з питань організації розвитку вейкбордингу в Україні.

Високі результати досягнень спортсменів лежать в основі вивчення теоретичного і практичного досвіду фахівців, потребують нових розробок і напрацювань з боку науковців. Безапеляційно актуальним вбачаємо обраний дисертанткою напрям пошуку організаційно-методичних засад розвитку вейкбордингу в Україні.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково–дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021–2025 рр. 1.4 «Теоретико-методологічні засади розвитку професійного, неолімпійського та адаптивного спорту в Україні в умовах реформування сфери фізичної культури і спорту», (№ державної реєстрації 0121U108294) та 1.7 «Теоретико–методологічні засади розвитку кіберспорту та інтелектуальних видів спорту», (№ державної реєстрації 0121U108211).

2. Наукова новизна результатів дисертації.

Серед здобутих результатів представленого дисертаційного дослідження, на нашу думку, найбільшу цінність, теоретичне і практичне значення має наукова новизна роботи:

- здійснено теоретичний аналіз та визначено об'єктивні передумови виникнення, становлення й розвитку вейкбордингу у світі та в Україні;
- визначено характерні особливості функціонування вейкбордингу як неолімпійського, екстремального виду спорту в світі на сучасному етапі, організаційно-управлінську структуру та методичні засади функціонування вейкбордингу у провідних країнах світу;
- обґрунтовано універсальну організаційно-управлінську модель розвитку виду спорту, що містить 10 основних елементів: структуру організації; матеріально-технічну складову; спортсменів, тренерів, техніків;

клуби; дисципліни виду спорту; систему змагань; суддів та арбітрів; спонсорів та інвесторів, фінансування; медіа й маркетинг; глядачів та вболівальників, що дозволяє оцінювати та порівнювати розвиток видів спорту в різних країнах, та запропоновано алгоритм її впровадження на рівні центральних, регіональних організацій. Дана модель вперше випробувана при здійсненні порівняльного аналізу розвитку вейкбордингу в світі;

- виокремлено сучасні світові тенденції розвитку та популяризації вейкбордингу (зростання популярності та поширення географії розвитку виду спорту, доступність та залучення різних верств населення, швидкий розвиток нових дисциплін вейкбордингу та впровадження інновацій, розвиток комп'ютерних ігор в жанрі спортивний симулятор) та визначено чинники, що впливають на розвиток вейкбордингу в різних країнах, доведено їх значущість на популяризацію вейкбордингу;

- обґрунтовано чинники, що лімітують розвиток вейкбордингу в Україні, серед яких соціально-економічний стан, матеріально-технічна база, недостатнє фінансування, низька популярність, недосконале нормативно-правове та організаційне забезпечення, відсутність оптимального рівня державної та місцевої підтримки, відсутність цільових програм розвитку та популяризації вейкбордингу в країні, недостатнє кадрове забезпечення, недосконала система змагань;

- визначено спільні (типові підходи до організації та розвитку виду спорту, наявність клубної системи, кваліфікаційних категорій та рівнів підготовки спортсменів, система організації та проведення змагань, наявність водної інфраструктури з обладнанням трас, наявність довгострокових перспективних програм розвитку виду спорту) та відмінні риси (ставлення до вейкбордингу як хобі чи виду спорту, організація спортивних заходів, джерела фінансування, вік початку занять вейкбордингом, система оцінки рівня підготовки спортсменів та їх класифікації, кількість та якість облаштування водойм та парків) функціонування вейкбордингу у світі та в Україні;

- обґрунтовано організаційно-методичні засади, що ґрунтуються на складових, які потребують розвитку та зміцнення: матеріально-технічної, кадрової, науково-методичної, інформаційної та фінансової за рахунок об'єднання ресурсів держави, місцевих громад, спортивних товариств та інших інституцій фізкультурно-спортивної спрямованості та приватних структур;

- розроблено алгоритм впровадження організаційно-методичних засад розвитку та популяризації вейкбордингу в Україні, що містить мету, етапи, організаційно-методичні засади, модель розвитку вейкбордингу, моніторинг тенденцій розвитку вейкбордингу в світі та Україні, визначення перспектив розвитку вейкбордингу, розробку заходів та їх моніторинг, корекцію та схему взаємодії державних та громадських установ в реалізації впровадження організаційно-методичних засад розвитку та популяризації вейкбордингу в Україні;

- підтверджено та доповнено положення щодо впливу на розвиток вейкбордингу зовнішніх чинників: глобалізації, професіоналізації, комерціалізації;

- доповнено дані щодо розвитку вейкбордингу як неолімпійського виду спорту.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації.

Окремої уваги заслуговує, доведена актами впровадження, практична значущість організованого дослідження через прикладну можливість використання розробленої універсальної моделі та алгоритму впровадження організаційно-методичних засад розвитку та популяризації вейкбордингу в Україні центральними та регіональними організаціями з вейкбордингу. Основні положення і результати дослідження впровадженні у практику роботи Української федерації вейкбордингу та воднолижного спорту та у навчальний процес ЗВО.

4. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Ґрунтовний підхід авторки дисертаційного дослідження до вивчення виокремлених проблемних питань в сукупності з обраними адекватними методами дослідження довели високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності і сприяли вирішенню поставлених завдань.

Наукові положення та висновки, що викладені у дисертації, достатньою мірою обґрунтовані, відповідають поставленим меті та завданням відносно об'єкту та предмету дослідження.

5. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових публікаціях.

Наукові результати дисертаційного дослідження належним чином апробовані у заходах національного та міжнародного рівнів та були представлені на XIII – XVI Міжнародних наукових конференціях молодих учених «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2020-2023), III, V–VI Всеукраїнській електронній науково–практичній конференції з міжнародною участю «Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії» (Київ, 2020, 2022), щорічних науково–практичних конференціях кафедри інноваційних та інформаційних технологій у фізичній культурі і спорті (2020-2021), кафедри кіберспорту та інноваційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України (2022-2023)

Основні результати дисертаційного дослідження висвітлено у 11 наукових працях, 3 з яких у фахових наукових виданнях України, 1 стаття у періодичному науковому виданні Чорногорії, проіндексованому у наукометричній базі даних Scopus (Q3); 7 публікацій апробаційного характеру. У публікаціях, що виконані у співавторстві внесок здобувачки полягає у аналізі спеціальної літератури, організації та проведенні експериментальної роботи, статистичному аналізі та інтерпретації отриманих результатів, підготовці матеріалів до друку, аналізі та інтерпретації отриманих даних, формулюванні висновків.

6. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення і обсягу.

Дисертація виконана згідно вимог МОН України і складається з анотації двома мовами, вступу, п'яти розділів, висновків (до розділів і загальних), списку використаних літературних джерел, що містить 209 найменувань (з них 143 зарубіжних), і додатків. Загальний обсяг роботи становить 230 сторінок, оформлення основного тексту (166 сторінок) представлено 5 таблицями та 29 рисунками.

У *вступі* обґрунтовано вибір теми дисертаційного дослідження, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, що корелюють між собою, описано новизну одержаних результатів, представлено практичну значущість роботи та інші структурні компоненти відповідно вимогам.

У *розділі 1* авторкою дисертаційного дослідження обґрунтовано понятійну класифікацію і визначення, представлено аналіз актуальних проблем розвитку вейкбордингу в системі спортивного руху через представлення становлення та розвитку вейкбордингу як неолімпійського екстремального виду спорту у світі. Охарактеризовано тенденції та чинники, що впливають на розвиток вейкбордингу в системі міжнародного спортивного руху, визначено загальні особливості матеріально-технічного забезпечення вейкбордингу на сучасному етапі, узагальнено особливості його розвитку в Україні. Якісна систематизація, синтез та узагальнення вітчизняного та англійського науково-методичного матеріалу сприяли представленню добірного аналізу за тематикою проведеного дослідження.

У *розділі 2* охарактеризовано використані методи дослідження (теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та даних мережі Інтернет, аналіз нормативних документів, правил та системи змагань у вейкбордингу, опитування, системний аналіз, порівняння та аналогія, метод експертних оцінок, метод моделювання, методи математичної статистики) і описано специфіку їх застосування та надано інформацію про етапи організації проведеного дослідження. Кількісне представлення і аргументований вибір адекватних методів дослідження повною мірою забезпечує вирішення поставлених завдань. Змістове наповнення розділу налічує перелік, характеристику і пояснення щодо застосування зазначених методів дослідження.

У *розділі 3* представлено визначені умови розвитку та функціонування вейкбордингу в провідних країнах світу. Систематизовано організаційну структуру управління буксирувальними водними видами спорту та вейкбордингом у світі, структуру Ради Міжнародної федерації водних лиж і вейкбордингу (IWWF), функціонал комісій в структурі Міжнародної федерації водних лиж і вейкбордингу (IWWF) та структуру Всесвітньої Асоціації вейкбордингу (WWA). Авторкою дослідження проаналізовано існуючу систему організації та управління вейкбордингом на міжнародному рівні, виокремлено особливості функціонування вейкбордингу в провідних країнах світу та обґрунтовано організаційно-управлінську модель розвитку вейкбордингу. У розділі показано та математично доведено значущість

структурних елементів, що ввійшли до організаційно-управлінської моделі розвитку вейкбордингу, виокремлено взаємозв'язки та взаємозалежності елементів організаційно-управлінської моделі. На прикладах окремих країн у даному розділі здобувачка представила якісні ознаки тенденцій розвитку вейкбордингу та їх порівняльний аналіз.

У розділі 4 представлено прикладні результати організованого дослідження, обґрунтовано організаційно-методичні засади розвитку і популяризації вейкбордингу, сформовано алгоритм їх впровадження в Україні. Змістове наповнення представленого алгоритму логічно аргументовано. Здобувачкою представлено систему організації та управління вейкбордингом в Україні, передумови розвитку та популяризації вейкбордингу в Україні на сучасному етапі, обґрунтовано існуючі перспективи. Окремої уваги заслуговує представлена схема взаємодії державних та громадських установ в реалізації алгоритму впровадження організаційно-методичних засад розвитку та популяризації вейкбордингу в Україні.

У розділі 5 на підставі опрацювання значного обсягу наукових матеріалів та власноруч отриманих інформативних даних наведено аналіз та узагальнення результатів проведеного дослідження. Показано, підтверджений власними результатами дослідження, доробок науковців з низки специфічних питань, зазначено напрямки, що доповнено отриманими результатами.

Висновки до розділів дисертаційної роботи та загальні висновки корелюють з метою та завданнями дослідження, узагальнюють основні отримані результати в ході організації та проведення наукового дослідження.

7. Дотримання академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Аналіз тексту представленої дисертаційної роботи та ґрунтовне ознайомлення з науковими публікаціями здобувачки надає підстави для висновку про дотримання дисертанткою вимог академічної доброчесності у повному обсязі.

8. Стиль та мова дисертації. Дисертаційна робота написана українською літературною мовою, представлена лаконічно, містить методично грамотне текстове наповнення та витримана стосовно стилістичних вимог.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Слід зазначити, що дисертаційна робота містить певні недоліки і дискусійні положення, які не впливають на її загальну високу оцінку та не знижують її високого наукового рівня:

1. Потребує уточнення визначення класифікації вейкбордингу. У дисертаційному дослідженні переважно вжито термін «види вейкбордингу: катерний та кабельний» стор. 45, 113 тощо, на стор.141 застосовано терміни «кабельна і катерна версія вейкбордингу», також у роботі зустрічається «кабельний і катерний вейкбординг» стор. 172.

2. Потребує уточнення необхідність вивчення досвіду Колумбії та Уругваю з огляду на зазначені на стор. 94 ознаки функціонування вейкбордингу в цих країнах, а саме «не є національним видом спорту, але все ж таки існує певна інфраструктура для його розвитку», «система кваліфікаційних категорій та рівнів підготовки не так добре розвинена в Колумбії...», «...національні змагання відбуваються не часто», «в Уругваї вейкбординг розвивається як спорт серед любителів екстремальних видів спорту».

3. На стор. 119 авторкою показано пояснення, що «Серед основних особливостей системи змагань у вейкбордингу нами визначено формат змагань, категорії учасників, оцінювання трюків, змагання команд, суддівство». У таблиці 3.2. за цими показниками експертами визначено значущість особливостей системи змагань у вейкбордингу. Потребують уточнення підстави вибору саме цих особливостей через близькість показників «суддівство» і «оцінювання трюків», адже на стор.120 зазначено «судді оцінюють якість та складність виконаних трюків, а також стиль та технічність спортсмена» і «при оцінюванні трюків у вейкбордингу суддями враховується і оцінюється технічність, складність та естетичний вигляд їх виконання». Також потребує уточнення потреба виокремлення показника «змагання команд» у визначенні «значущості особливостей системи змагань у вейкбордингу».

4. Дискусійним вважаємо послідовне представлення рисунка 4.1 Пріоритетні напрями розвитку Української федерації вейкбордингу та воднолижного спорту. Зазначені позиції не мають обмеження у термінах виконання і характеризують постійну потребу їх реалізації задля ефективного функціонування виду спорту.

5. Підручник під редакцією Т. Ю. Круцевич «Теорія і методика фізичного виховання» містить визначення «мотив - це усвідомлена причина активності людини, спрямована на досягнення мети». Спираючись на подібні думки й інших фахівців, вважаємо некоректним представлення/формування варіантів відповідей на питання, результати якого представлено на рисунку 4.4 «Визначення мотивів респондентів до занять вейкбордингом» стор.140. До переліку мотивів увійшли «вид спорту», «технічний та екстремальний вид спорту».

6. У дисертаційній роботі мають місце технічні помилки. Так, рисунки 3.13-3.14, 3.16 носять ускладнений для сприйняття характер представлення через розмір тексту. На сторінках 58, 65, 138 вибірку склали 63,45 % – чоловіки, 36,6 % – жінки», що перевищує 100%.

Представлені зауваження та недоліки в переважній більшості носять дискусійний характер та не впливають на загальне позитивне враження від змісту дисертаційної роботи.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Куницької Анастасії Олександрівни на тему «Організаційно-методичні засади розвитку вейкбордингу в Україні», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від

12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), а її авторка, Куницька Анастасія Олександрівна, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

Доктор наук з фізичного виховання і спорту,
професор, професор кафедри фізичного виховання
і педагогіки спорту Київського університету
імені Бориса Грінченка

Руслана СУШКО

Підпис Сушко Р. завірено

Суворова І. І. ЗАСВІДЧУЮ
І. І. Туревіч, професор, В.К.
І. І. Мамітсько
24.11.2023